

Nr 631

Av fru Olsson, Elvy, och herr Larsson, Thorsten, om utredning
angående familjevård.

(Lika lydande med motion nr 774 i Andra kammaren)

Det är samhällets plikt att vidtaga åtgärder som medverkar till att återföra de människor, som på ett eller annat sätt är missanpassade i tillvaron, till ett normalt liv. Samhället måste ägna sig åt en effektiv kriminalpolitik, som kan få dem som kommit in på brottets bana att bli goda medborgare, det måste se till att de barn och ungdomar, som inte får en tillfredsställande uppfostran av sina föräldrar, får en uppväxtmiljö som gör dem till harmoniska människor, och det måste sörja för att de mentalsjuka efter tillfrisknandet på ett friktionsfritt sätt inpassas i samhällsgemenskapen. I denna strävan att skapa förutsättningar för de nämnda grupperna att infogas i ett samhällsgagnande liv spelar givetvis samhälleliga institutioner av skilda slag en betydande roll. I vissa fall utgör de säkerligen det enda alternativet.

I en del fall är emellertid andra metoder lämpliga. Det är angeläget att de omhändertagna människorna under anpassningstiden får tillfälle att vistas i en så normal miljö som möjligt. Kontakten med välanpassade människor i deras dagliga rutin kan vara av mycket stort värde. Därför är det av största vikt att man — i de fall detta är möjligt — försöker placera ut missanpassad ungdom i enskilda hem, s. k. familjevård. Detta är en möjlighet som man redan nu utnyttjar i viss utsträckning. Emellertid bör, enligt vår mening, företagas en utredning av möjligheterna att i ännu större utsträckning anvisa vård i enskilt hem av missanpassade individer. Tyngdpunkten i utredningen bör läggas på återanpassningen av yngre personer.

En viktig fråga som utredningen bör ta ställning till är den om ersättningen till hem, som tar emot missanpassad ungdom. Enligt en relativt utbredd uppfattning skall denna ersättning vara av endast ringa omfattning. Bakom denna tanke torde ligga åsikten att det inte skall vara möjligt att tjäna pengar på sådan verksamhet. Incitamentet för verksamheten skall vara ideella bevekelsegrunder. Det är en tankegång som låter bestickande. Ändå kan man ställa sig skeptisk till den. Man måste räkna med att de som på här åsyftat sätt upplåter sina hem påföres betydande kostnader. Dessutom måste man beakta det ansvar som följer med ett engagemang av detta slag. För övrigt torde ifrågasvarande ersättning få sättas mycket högt, om

det skall bli möjligt att göra förtjänster av någon större omfattning. En viss kompensation för det arbete som nedlägges måste betraktas som nödvändig. Möjligheterna att få fram goda hem för familjevård kan inte gärna försämrats, om skälig ersättning utgår. Snarare torde en ersättningshöjning medverka till att minska de nu rådande svårigheterna att anskaffa sådana hem. Även om man företar en höjning till rimlig nivå torde kostnaderna bli låga jämfört med de kostnader som man måste räkna med om här åsyftat återanpassningsarbete utföres vid allmänna institutioner.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning, i samråd med berörda huvudmän, av familjevårdsfrågan, särskilt spörsmålet om ersättning till enskilda som i sina hem upptagit missanpassad ungdom i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1966

Elvy Olsson

Thorsten Larsson